

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiu, 22 Ianuarie st. v.

După scirile ȋdiarelor principele de Bismarck a primit din Austria și mai ales din Boemia numeroase telegrame, în care 'i-se cere să intervină cu toată energia în interesul naționalității germane.

Așa ni se spune într-o depeșă sosită ieri dela Berlin.

Oamenii sînt mulți și de multe feluri, și nu e preste puțină, că între milioanele de Germani ce trăiesc în țările de preste Laita se se fi găsit și oameni capabili de a cere poate un fel de intervenire străină la rezolvarea conflictelor noastre interne. Mai ales noi nu ne-am mira dacă s'ar fi întemplat în adevăr aceasta: am prevădut încă acum un an, că aici ne ar pute duce și politica îndrăzneată a actualului nostru guvern; am avut chiar un proces de presă, pentru-că am exprimat prevederile noastre. Și nici că se cerea multă minte, pentru-ca să prevedem asemenea lucruri: Maghiarii sînt Maghiari și se țin buni patrioți, și tot au cerut și ei intervenirea principelui de Bismarck, pe când le mergea rău.

Ce-i drept, nu sînt cetățeni ai statului ungar aceia, care au cerut, precum se ȋdice, intervenirea Germaniei; aceia însă, care au cerut-o, n'o cer numai pentru ȋnșii, ci pentru „naționalitatea germană” în genere, și Germanilor din țările coroanei ungare de sigur că nu le merge mai bine ca celor din țările de preste Laita. Începutul s'ar fi făcut, și nimeni nu ne poate spune, cum are să fie continuațiunea.

Am cădă cu toate aceste în mare eroare, dacă 'i-am da vre-o importanță extraordinară depeșei sosite dela Berlin.

E, înainte de toate, foarte important a se ști, dacă e adevărată scirea, ce fel de oameni sînt aceia, care 'i-au adresat principelui de Bismarck cererea. De sigur că nu sînt, nu pot să fie oameni de oare-care importanță.

E apoi încă mai important a se ști, care este impresiunea, pe care asemenea cereri o produc în opinia publică a Germaniei, și cum va fi primit principele de Bismarck el însuși pe cei-ce îl roagă să intervină în interesul Germanilor dintr'un stat vecin.

Trebuie, în sfîrșit, să avem în vedere că Germania nu este un *dușman*, ci un *aliat* al monarhiei noastre, și că nu 'i-se cere principelui de Bismarck decât să pună o vorbă bună prelîngă *prietenii* sei din Viena și din Budapesta în favorul fraților sei germani.

Lucrurile nu sînt dar' ajunse acolo, unde ȋdiceam noi acum un an, că le duce actualul guvern. Chiar admițînd, că s'au găsit în Austro-Ungaria Germani gata de a cere intervenirea Germaniei, acestia nu se unesc cu *dușmanii* monarhiei, ci cer numai mijlocirea binevoitoare a unui amic al ei.

Chiar și atât e însă destul, pentru-ca oamenii politici ai Ungariei să înțeleagă, că de primejdioasă e politica preconisată de actualul guvern.

E lucru foarte comod să fi strașnic, când dispui de întregul aparat al puterii publice și se te încrunți la cei-ce nu vor să ȋți-se supună orbesce. În lumea această însă oamenii politici serioși în timp de pace se folosesc de puterea publică spre a se pregăti pentru toate eventualitățile. Dl Coloman Tisza nu a făcut așa. Nu-i vorbă, sîntem convinși, că fiind monarhia în primejdie, toți cetățenii ei ar sări ca s'o apere, și fără îndoială în primele rînduri 'i-am găsi pe Germani.

Însă, — și acesta e lucrul important, — în ȋuiua, în care situațiunea ar deveni acută, actualul guvern, actualul regim, actualele stări de lucruri, nu se mai pot susține, căci mii și mii, milioane de oameni ar striga: Dăm sîngele nostru pentru monarhul nostru și pentru patria noastră,

nu însă pentru-ca să susținem un guvern parțial, un regim mașter, o stare de lucruri, care ne este nesuferită.

Situațiunea nu este încă acută: Maghiarii mai au încă timp, poate puțin, dar', dacă se vor folosi bine de el, destul pentru-ca să dreagă ceea-ce au stricat până acum.

Nu discutăm cestiunea legitimității ideei, de a preface statul ungar poliglot într'unul național maghiar: cîtă vreme avem o lege pentru „naționalități”, asemenea discuțiuni sînt excluse. Chiar admițînd însă, că votarea unei asemenea legi li s'a impus Maghiarilor pe nedrept, legea odată votată și sancționată trebuia să se execute cu bună credință. Actualul guvern însă nici n'a îndrăsnit să propună abrogarea ei, nici n'a avut destulă autoritate, ca să impună respectarea ei, ci a nesocotit-o și a umblat să paralizeze prin ordinațiuni și prin alte legi echivoce efectele. Astfel s'a produs pretutindene cea mai hotărîtă neîncredere față cu cercurile guvernamentale și față cu națiunea maghiară în genere.

Chiar legitimă dar', în țesă generală, ideea prefacerii statului ungar într'unul național maghiar astăzi e absurdă, pentru-că nu se poate realiza. Dacă li s'a putut impune Maghiarilor votarea legii pentru naționalități, li se va pute impune și respectarea ei, ba chiar mai mult ca atât.

Maghiarii pot să-și asigureze o pozițiune distinsă în regatul ungar; nimeni nu le contestă dreptul la o asemenea pozițiune: să nici nu aspire însă la mai mult. Căci dacă ei vor identifica statul ungar cu națiunea maghiară și vor profita de pozițiunea lor pentru-ca să anihileze pe celelalte naționalități ori să le exploateze, se vor strica atât cu aceste, cât și cu toate statele vecine, și vor perde în cele din urmă și dreptul de a sta în fruntea popoarelor din țările coroanei ungare.

Cuvintele rostite de principele de Bismarck și depeșă sosită ieri dela Berlin, trebuie să le fie Maghiarilor destul, pentru-ca să înțeleagă, că au mult interes de a-și câștiga cât mai curînd încrederea și simpatiile concetățenilor lor de altă naționalitate.

Vom vedă, dacă vor fi înțeles și ei aceasta.

Revistă politică.

Sibiu, 22 Ianuarie st. v.

Evenimentul ȋlilii e noul minister englez. Regina a însărcinat pe dl Gladstone cu formarea cabinetului. Această eventualitate era de prevădut după rezultatul ultimei votări din casa de jos engleză. Dl Gladstone însă întîmpină o mulțime de greutăți, pe care nu le prevăduse; nu numai Hartington, dar' și Selborne, Derby și James refuză intrarea în cabinet din cauză, că d-nul Gladstone nu a aprobat politica irlandeză a lordului Hartington. Dilke încă a declarat, că deocamdată nu primesce nici un portofoliu. Situația în care se află deci Gladstone nu e tocmai de învidiat.

Întrebarea e acum, cum are de gînd dl Gladstone se descurce cestiunea irlandeză. Până când el însuși nu va descoperi planurile sale secrete, până atunci înzadar ar face omul combinațiuni și deducțiuni, căci totuși nu ar ajunge la nici un rezultat. Un lucru e sigur, și acela e, că noul cabinet va atîrna cu totul dela grația și votul Parneliților. Gladstone numai atîta poate să rămână ministru, cîtă vreme le va plăce Irlandezilor, ear' acestia se vor folosi de avantajile lor în cea mai mare măsură. Și în acest fapt zace o adîncă umilire pentru liberalii englezi; victoria lui Gladstone e totodată și o derută morală, care mai curînd ori mai tîrziu are să folosească adversarilor sei.

„Times” crede, că un cabinet Gladstone nu poate ave lungă durată, căci dacă ia măsuri coercitive pentru Irlanda, îl părăsesc Parnelistii, și dacă satisface cererile acestora, îl părăsesc liberalii. „Standard” scrie: „Vieța noului cabinet va fi

Foiața „Tribunei”.

Formarea caracterului.

Învățătorul trebuie să se gîndească că profesia sa nu este numai un mod de traiu, ci toată lucrarea lui este o jertfă adusă pe altarul binelui obștesc.

Toată osteneala se o facem numai ca să merităm frumosul nume de educator. Și dacă vom înalîni de multe-ori ingratitudine, nemulțumire, să nu ne mîhnească, căci cine culege flori, de multe-ori poate să dea și preste spinii, sau chiar un șerpe să fie ascuns între flori.

Să ne servească de mîngăiere liniștea sufletească, fericirea ce trebuie să o simțim când ne gîndim că din puteri am lucrat pentru mărirea neamului nostru. Și aceasta este o mîngăiere, pe care bunurile lumesci nu o pot înlocui, pe care cu nimic nu o putem cumpăra. Căci a ne împlini cu sfințenie chiămarea este o datorie, dar' a lucra o viață întreagă pentru propășirea neamului nostru nefiind conduși nici odată de vre-un interes material, de vre-un scop egoist, este un merit. Și omul care voește a se ridica mai presus de mulțime, acela care nu voește să rămână un simplu muncitor, un om de toate ȋdilele, acela trebuie să lucreze mai mult decât fi impune datoria, acela trebuie să-și dea silința pentru a câștiga merit.

Educatorul să fie inspirat în lucrarea sa de idealism, în puterea cuvîntului, dar' să fie numai atât idealist, cît permite viața reală, ca nu cumva să ajungă a lupta contra morilor de vînt, a-și risipi puterile de geaba.

Avem atâtea exemple de imitat în această

privință. Să resfoim numai în foile istoriei omenesci, să ne reamintim numai oamenii cari au luptat pe terenul educațiunii, pe acele umbre mărețe, pe cari tot educatorul ar trebui să le cunoască ca pe un soare.

Istoria pedagogiei este universală, este istoria întregului neam omenesc și pe aceia, cari au luptat în altă țeară, au vorbit în altă limbă, noi Românii trebuie să-î onorăm tot ca și pe aceia, cari au avut fericirea a asculta graiul lor viu.

Fără de un Amos Comenius, J. J. Rousseau, Pestalozzi, Diesterweg, nici noi Românii nu am fi ajuns unde sîntem.

Entuziasm dar' și iubire, frați educatori, și vom ajunge și noi aspirațiunile noastre. Să imităm pe aceia, cari au făcut cum ar trebui să facă ori-ce învățător, după a căror osteneală apoi a urmat un progres așa de strălucit, a căroră lumină a luminat întregul neam omenesc.

Eată ce ȋdice „Fenelonul” Germanilor, I. Seiler (născut în statul Arsing din Boemia, an. 1751 Nov. 17).

„Educatoriile să se îndrepteze mai înainte pe ei înșiși și atunci ei tinerimea va fi bună. Învățătorul să fie lipsit de mândrie, să fie modest dar' activ, să fie lipsit de egoism, lipsit de mania de a reforma. Să fie lipsit de acea idee greșită, că școala poate înlocui biserica. Să fie lipsit de dorul de a trăi comod, să fie departe de el mânia, trîndăvia, capriul și tot ce-l poate face incapabil de a-și împlini chiămarea sa, dar' să fie inteligent, să fie plin de iubire, paciență și curagiu”. Și întralt loc că: „învățătorul să tragă atențiunea copiilor asupra plantei veninoase de iubire de sine, să le arete ceea-ce este bun, prin exemplu”.

Ca exemplu, pentru a vedă idealul iubirii de muncă învățătorescă, ne poate servi un alt învățător mare, B. Owerberg (născ. 1754, 1 Maiu lîngă Osnabrück, mort la 1826 Nov. 9).

Acestuia, din cauza inteligenței de care se bucura, 'i-s'au oferit mai multe funcțiuni înalte, el însă le-a refuzat pe toate, pentru-ca să se facă învățător.

Lucra cît ținea ȋuiua în școala normală fondată de el, și o parte de noapte o întrebuițina pentru a se perfecționa în ale pedagogiei. Cât de mult ținea el de a-și împlini datoria cu sfințenie, ne-o dovedește ȋiarul seu. „În această dimineață ear' am intrat în clasă fără de-a mă fi pregătit bine, Doamne ajută-mi să mă îndreptez, —” scrie odată când a intrat nepregătit în școală.

Eată dar' modele de conștiință, lucru pe care foarte puțini îl imitează.

Un alt amic al educațiunii, F. Dinter (născ. în Borna 1760 Februarie 29) eată ce scrie în calitate de inspector școlar către ministrul de atunci al Saxoniei: „Eu pe tot copilul îl privesc ca pe o ființă, care mă poate pări lui Dumnezeu dacă nu câștig pentru el, întrucît îmi permit puterile, adevărată educațiune creștinească”.

Cât despre Pestalozzi, Diesterweg, Fröbel și alți pedagogi germani, apoi scim cu toții că întreaga lor viață 'și-au sacrificat-o pentru a educa generațiunile tinere.

Pestalozzi stetea cît este ȋuiua de mare în școală, uita să se ducă și la masă, ci sta cu copiii până seara tîrziu. Cu cei sîraci își împărția mîncarea, până-ce în urmă a sîrăcit și el cu totul, dar' pe cei orfani îi ținea în casă, îi piep-tăna, îi îngrijia ca un părinte.

Eată dar' fapte mari învățătoresci, fapte prin cari ne putem explica cum poporul german a putut deveni așa de cult și mare, fapte pe cari imitîndu-le și noi Românii, vom ajunge acolo, unde trebuie să ajungem dacă voim să ne conservăm națiunea, existența noastră.

Fapte, pe cari imitîndu-le și însușindu-le învățătorii noștri, va ave ce să vadă și ce să învețe și tinerimea, și așa în viitor vom ave pe ce să ne răzimăm, vom ave din ce să adunăm speranță pentru un viitor mai bun și mai mare.

Că învățătorul prelîngă entuziasmul ce trebuie să aibă către cariera sa, trebuie să aibe tot atîta patriotism, cred, că nici nu încape îndoială. Nu-i vorbă, educatorul trebuie să fie iubitor de oameni în general, să fie puțin cosmopolit, dar' să își ȋnă de datorie mai înainte de toate a 'iubi și a fi cu cea mai mare ardoare pentru acel pămînt, care este patria sa și pentru națiunea sa.

E frumos când cineva poate trăi pentru toată lumea, a se sacrifica pentru întregul neam omenesc: aceasta însă o pot face numai spirite mari, noi cestiilăți să ne mulțumim cu atîta, dacă putem face ceva nu mai pentru poporul nostru.

Sunetul armelor, această dovadă despre miseria omenescă, această plagă a societății, încă n'a încetat și probabil nici nu va înceta curînd. Răutatea, care se vede născută cu omul nu lasă ca noi oamenii să putem rezolvi noi între noi vre-o cestiune mai încurcăță, fără să nu ne omorîm unii pe alții. Și până când această stare de lucruri nu va înceta, patriotismul trebuie să vegheze asupra națiunii, asupra vieții unui popor și asupra patriei. Dator este dar' educatorul ca

și mai scurtă decât aceea a cabinetului Salisbury. Perspectivile sînt foarte întinse. S'au se va deslîși Irlanda de Anglia, sau se va succeda un șir de guverne cu durată scurtă, ceea-ce va slăbi vața Angliei în afară și va discredita instituțiile reprezentative“.

Un raportor al lui „Gaulois“ a avut o întrevvedere cu ministrul plenipotențiar al Greciei, Nicolae Delyanis. Cu această ocaziune, după cum raportează dînsul, Delyanis a afirmat, că unirea Bulgariei cu Rumelia este un pericol pentru Grecia. Sau se restabilește starea de mai înainte, sau se se dee Greciei o despăgubire în Macedonia. În această privință Grecia nu cedează nimic. De altmintearea Grecia numai atunci va intra în război, când nu va mai ave încotro. Grecia ar fi foarte bucuroasă să încunguiere ori-ce vîrsare de sânge, și nici n'ar face nici un act de dușmănie mai înainte de a declara războiul în toată regula. Grecia speră însă, că puterile amice, și în special Franța, vor interveni în favorul ei.

Din Atena se comunică, că Grecia va protesta și contra noiei note a puterilor și Turcia a amenințat, că va intra numai decât în Tesalia, pentru a lua înapoi partea de teritor cedată Greciei, dacă Grecii vor provoca o revoluție în Creta.

„Journal des Débats“ află, că Rusia are de gînd să pună din nou la ordinea țilei tratatul dela San-Stefano, deoarece-ce prin unirea Bulgariei cu Rumelia-orientală, tratatul de Berlin se schimbă.

„Reuniunile de cultură și cestiunea naționalităților“.

(Urmare.)

„Dar“ „Egyetértés“, foaia lăumescă a stîngei extreme, ce apare sub egida țeștei înțelepciunii, a Paladei, a numit „propunere strălucită“ propunerea contelui Pista Károlyi, ca comitatele să arunce 1% de dare pentru reuniunile de cultură. Deja în adunarea societății Széchényi-ane a ținut contele Károlyi o astfel de vorbire mare patriotică, în care patriotismul nu picura, ci curgea, pe când președintele societății, episcopul Schlauch, a vorbit în felul lui de stil foarte frumos, ca totdeauna, dar' așa cum țice proverbul german: *Wasch dir den Pelz und mach' dir'nit nass*. Eu am fost de față înainte cu câțiva ani la un banchet ținut la expoziția dela Alba-regală, cu care ocaziune un politic industrial a ridicat păharul vorbind astfel: „Cu cât mai fericit e veacul nostru, decât cel de dinainte de revoluție, acela a avut numai un Széchényi, veacul nostru are doi, unul Eugen Zichy, celalalt e contele Ștefan Károlyi, pe care se-l țină mulți ani Dăeul Maghiarilor!...“ După astfel de desmerdări nu e mirare dacă propunătorul din Sătmar vorbește astfel: „Sînt convins, că cu această propunere fac patriei serviciu“....

și în această privință se facă cât se poate de mult. Ca se poată face însă aceasta, trebuie mai înainte de toate ca prelîngă deprinderea didactică pentru a forma buni patrioți, se fie el însuși înfulețit de acest nobil sentiment.

Paciență, blîndeță! Dacă vom fi pedanți, sceptici, put-e-vom oare face aceea-ce ne ordonă pedagogia? Put-e-vom oare forma atunci caractere blînde, suflete pline de paciență, dacă noi însine ne lăsăm a fi răpiți de pasiuni cari turbură sufletul?

Put-e-vom altfel cîștiga simpatiile copiilor, fără care foarte anevoie vom put-e ajunge la rezultatul dorit atît în privința dezvoltării spiritului cît și în privința educației propriu țice?

Și fiindcă este vorba aci de cîștigarea simpatii copiilor, se vedem cum se poate aceasta.

Cred că va fi folositor să vorbim despre aceasta, mai ales, fiindcă nici nu cade afară din sfera despre care discutăm și pentru-că este lucru știut, că a cîștiga simpatiile copiilor depinde dela caracterul, dela maniera educatorilor.

Omula dela natură este împins să trăiască în societate. Și pentru-ca în această viață socială se se afe bine, ca se nu fie spre greutatea altora, e de trebuință se se obișnuiască cu împregiurările. Trebuie se aibe încredere în alții, pentru-că grea viață îl așteaptă pe acela, care nu se încrede în nimeni, în care nu mai este credință. Un om își poate propune o țintă, un scop, dar' a ajunge aceasta fără ajutorul altora, este imposibil. Și unde se se întoarce după ajutor, dacă nu la acei, ce-l încungioară? Cine îi poate da ajutor, dacă pentru el în societate nu mai este nici credință, nici amicitie, nici iubire?! Un deșert va fi viața unui asemenea om.

„Dar“ — și aceasta ca ceva accidental — ar trebui se cugetăm că ce înseamnă în sens propriu acea „propunere strălucită“ privitoare la contribuția de un percent. În fie-care comitat, în care locuiesc și naționalități, înseamnă că se intenționează a le desnaționalisa pe banii lor proprii.

„Pentru eventuala slavizare și valahizare în sporirea ce am dobîndit-o în orașe, pe care o cîștigăm în continu, avem destulă recompensă. Anume în capitală, care devine cu atît mai maghiară, cu cît se mărește, dar' și în multe orașe din provincă și încă fără de nici o presiune, în urma alipirii voluntare a populației de acolo, de origine și limbă deosebită. N'avem de loc cauză de a ne teme, că aceasta nu s'ar întempla și pe viitor. Se ne nisum ca statul maghiar se fie stat în înțelesul adevărat al cuvîntului, se ne nisum ca se-i asigurăm tot mai mult aceea, ca se se învîrtă în giurul osiei sale ca soarele, ear' nu ca planeții în giurul altor stele: cu cît ideea de stat maghiar e în stare a exercea mai mult prestigiu asupra cetățenilor statului, cu atît mai mare va fi înclinarea de alipire cîtră Maghiari în toți aceia, — și în patria noastră sînt multe elemente de aceste — cari nu sînt de origine și nu vorbesc limba maghiară, dar' nu fac cestiune de cabinet, precum se usitează a se țice din naționalitate.

„Dar“ nu intenționăm a trage seama acum îndată cu toată franseologia mișcării reuniunilor culturale.

„Noi Maghiarii n'avem destui bani, se poate dar' presupune că pe calea contribuției nu va încurge de ajuns, trebuie se luăm așadar de acolo, de unde avem. Aceasta însă nu e nici lucru cavaleresc, nici creștinesc. Mirare că nici una nici alta n'a trecut prin mintea propunătorului. Această procedură seamănă mult cu aceea a păgînilor și Ovreilor, care l-au pus pe Domnul Christos se-și ducă crucea pe Golgota, ca se fie răstignit. O procedură mai nedreaptă întru adevăr nu se poate închipui. Fără de cele mai groase sofisme nu se poate nega că ne zace în interes maghiarisarea nouă Maghiarilor, ear' nu naționalităților. În interesul nostru e ca se fie cît se poate mai mulți Maghiari, ca se se prefacă în Maghiari cît mai mulți de ai altor naționalități, deoarece-ce altcum nu ne putem spori.

„Acesta e un interes de rasă specific maghiar, precînd din contră interesul de rasă al naționalităților e ca se le rămînă numărul; pentru promovarea intereselor de rasă specific maghiare se aducă jertfe rasa maghiară, dacă o privește aceasta de consult: dar' ca comitatul Sătmarului se voiască a face Maghiari din Români pe banii Românilor, aceasta e un ce, la care comitatul sigur că nu s'a cugetat în înșuflețirea lui patriotică. Acesta e un lucru care e în stare nu numai se deștepte îngrijiri, nu numai se producă reacțiune, dar' e în stare a-i chiar amări pe oameni.

„Se înțelege că și aceasta are cadentă în mestecătura de sofisme și frase, pe care o pune la dispoziția mișcării reuniunilor culturale. Se țice: noi nu voim se contopim naționalitățile; prin aceea că voim se le instruiam în limba ma-

și a sta singur în lume, ca o oază în mijlocul unei pustii, — nu se poate.

Schoppenhauer, acest spirit mare, dar' nelipsit de pesimism, țice că omul poate trăi și singur, retras de lume, însă adauge, că aceasta numai un om cu spirit mare o poate face.

Unul a fost însă Schoppenhauer, și cine scie cînd se va mai afla un spirit așa de rar, care se refuze chiar de a vorbi cu cei cari veniau se-l adoare.

Apoi de ce se fim astfel, chiar de-am fi cu spirit mare? Au nu este această lume creată, pentru noi? se trăim așa precum este cu bun cu rău? Ce ne costă a da iubire pentru ură? De ce se nu fim mai bine optimiști, decât pesimisti?! Sofisme, va țice cineva. Da; dar' este oare ceva sigur pe acest pămînt? În această lume cu lucruri trecătoare, noi oamenii sîntem siguri de așa puține lucruri, încît nu ne putem face imputare primind sofisme în loc de filosofie, dacă optimismul ne ferecesce, ear' pesimismul ne lasă reci așa de adesea! Și noi scim că avem datorie morală de a fericii și pe alții. Dar' poate oare face aceasta acela, care este pesimist, ne-încredător?

Noi oamenii sîntem așa de egoiști, încît în toate cîutăm fericirea; astfel chiar cînd voim se deșteptăm încrederea în cineva, ori cîutăm fericirea pentru noi ori voim a o da altuia. Dar' dacă credem că noi, vom ajunge la fericire prin încredere, prin deșteptarea simpatiei, întrebăm acum cînd și cum putem face aceasta?

Îndată, după-ce copilul a călcat pragul scoalei. Ba încă și mai mult: înainte de a fi vățut copilul păreții scoalei. Așa d. e. educatorul se se misce în mijlocul poporului, se tră-

ghiară, le facem chiar lor serviciul cel mai mare, deoarece-ce voim se-i cușificăm pentru-ca se se poată fericii mai bine în viața publică; deoarece-ce după-ce limba statului e cea maghiară, au lipsă neapărată de cunoașterea ei în toate direcțiunile carierei publice. Acest principiu e și înarticulat în articolul de lege XVIII din 1879, care dispune propunerea limbei maghiare în scoalele populare. Aceasta ar și fi ceva foarte frumos dela elementul maghiar, — dacă ar fi așa; ba e chiar o adevărată jertfă, căci ne-am face noue însine concurență, noi am creșce pe capul nostru pe fiii naționalităților, deși noi între noi stăm cu osul de ros, ca Eschimozi din Madach cu focole, că adevăc sînt mulți oameni și puține focole. Naționalitățile nici nu cer dela noi nimic extremă; se le lăsăm în această privință lor grijea; se măture fiecare dinaintea ușei lui.

„Că reuniunile de cultură nu voiesc se lucre în aceasta, ci cu în totul altă direcțiune, că scopul preficit de ele nu e altul decât maghiarisarea, sporirea numărului Maghiarilor pe contul celorlalte naționalități, — aceasta apare de tot evident din programul de lucrare, pe care îl au pregătit.

„Acest program încă nici acum nu e statotit la reuniuni, cu deosebire le cele mai importante. Nu scim cum se vor apuca de lucru la Sătmar.

(Va urma.)

Din Bucovina.

(Cestiunea gimnasiului din Suceava.)

Cernăuți, în 23 Ianuarie 1886 n.

Di president c. r. al țerii, baronul Alessani, răspuns la interpelația îndreptată cîtră guvern în cestiunea claselor paralele dela gimnasiul din Suceava precum urmează:

În ședința înaltei diete din 31 Dec. a. tr. au adus d-nii deputați Dr. I. de Zotta și consorții următoarea interpelație: Cu emisul ministerului c. r. al cultelor și învățămîntului din 23 Febr. 1881 Nr. 1404 se ordonă deschiderea despărțemintelor paralele române pentru clasa I și II, la gimnasiul superior gr.-or. din Suceava. Aceste 2 clase s'au și deschis, și în ele se propuseră în decurs de 4 ani toate obiectele române. De abia dela 1 Sept. 1885 se propune în clasa a II-a română istoria în limba germană. Această ordinațiune contrădice cu totul emisului citat al înaltului minister c. r. pentru culte și învățămînt. Ne permitem a întreba pe înaltul guvern c. r.: 1. Este cunoscut guvernului c. r. că în clasa a II-a paralela română a gimnasiului gr.-or. sucevan se propune istoria în limba germană? 2. Care autoritate și din cari cauze a emis această ordinațiune? 3. Gîndesce înaltul guvern c. r. de a cassa această ordinațiune contrădicătoare emisului citat ministerial? La aceasta am onoare a răspunde următoarele:

În urma emisului înaltului minister al cultelor din 23 Febr. 1881 Nr. 1404 s'a încuviințat deschiderea cursurilor paralele române în clasa I și II a gimnasiului superior gr.-or. din Suceava, însă nu se ordonase nimic în privința orînduirii învățămîntului. Aceasta se făcu pentru clasa I prin emisul înaltului minister din 28 Iunie 1881

Nr. 8170, prin care ordonă a propune geografia pe cîtva timp pe basa cărții nemțesci de pînă acum; fiindcă și pentru propunerea istorică în clasa a II-a înființată din 1882/83 nu se afla nici o carte, se puseră de basă cărțile respective nemțesci și în această clasă a învățămîntului, unde se se fi întemplat, că declarațiile române necesare pentru pricepere ar fi luat forma propanerilor anume, ce însă contrădice axiomele didactice. Dar' este neexact, fiindcă se propuse și limba germană nemțescă, că toate obiectele s'au propus pînă acum în clasa a II-a în limba română. Cu emisul înaltului minister din 30 Iunie 1883 Nr. 8590, care conține îndecomun principiile conducătoare pentru învățămîntul întreg în clasele paralele române, s'a decis, ca în obiectele ce nu sînt încă reprezentate prin cărți aprobate românești, se rămînă deocamdată la limba germană ca limbă de propunere.

Pe basa acestui înalt emis ministerial a și comunicat consiliul școlastic al țerii conform decisiunii ședinței din 28 Dec. 1883 cu emisul din 11 Febr. 1884 Nr. 1966 direcțiunii gimnasiale, că nu se fac obiecțiuni contra întrebuirii limbei române la prelegeri, însă se declară ca neoportun învățămîntul formal în limba aceasta pe baza textelor germane. Direcțiunea gimnasială ordonase pentru învățămîntul geografic-istoric în clasa a II-a în anul curent școlar, că e a se pune ca basă a învățămîntului textul german, dar' cu considerarea cea mai mare a capabilității școlărilor e a mijloci priceperii cu ajutorul limbei române. Fiindcă contra acestei proceduri nu se obiectase nimic în contra învățătorilor din cestiune (Sam. Isopescu și Dr. Daschivici), atunci o confirmă emisul consiliului școlastic al țerii din 15 Noemv. 1885 Nr. 1763, ca corespunțătoare ordinațiilor înalte ministeriale și mai ales înaltul emis din 30 Iunie 1883 Nr. 8590. O schimbare s'ar put-e face numai atunci, cînd va fi aprobat manuscrisul istoriei vechi al dlui profesor Samuil Isopescu, ce s'a inmanuat înaltului minister prin raportul guvernului țerii din 29 Iulie 1885 Nr. 8623, și va fi eșit din țipar, care se poate aștepta chiar în decursul anului acestuia școlastic.

Cronica.

O descoperire. Profesorul Carol Jungling din Brașov a descoperit în Carpații sudice nisce vine bogate de argint, antimon și plumb. Velele aceste mai conțin încă și arsenic, cobalt, chrom, cadmiu și aramă. Se vorbește, că descoperitorul se va pune în corespondență cu capitaliști pentru deschiderea de mine în aceste locuri.

Clinică de moșit. Din partea direcțiunii institutului reg. ung. de învățămînt pentru moșit din Sibiu se face cunoscut: că în urma emisului înaltului minister reg. ung. de culte și instrucțiune publică din 28 Noemvrie 1885, nr. 41976, s'a înființat aci o clinică de moșit deschisă dela 1 Octomvrie pînă la finea lui Februarie. Femeile îngreunite se primesc pentru nascere în această clinică de moșit conform spațului și încăperii și vor fi aci căutate, îngrijite și provădate gratuit cu toate recerînțele. Primirea în această clinică se face la însași direcțiunea,

fi aprețuite, cînd vom medita mai mult asupra acestei cestiuni.

În societate sînt atâtea obiceiuri rele, atâtea idei greșite! Dacă educatorul este conștient, apoi este dator se dărîne toate aceste rele, Căci dacă nu le va combate, dacă prin exemplu și prin vorbe nu va arăta o direcțiune mai bună copiilor, atunci toată truda lui va fi zădarnică, căci copiii eșind din școală în viață, numai decăt vor căde sub influența diferitelor obiceiuri greșite ale societății neputînd rezista contra lor dacă n'au eșit din școală destul de tari și cu caracterul format.

Fiindcă e vorba tocmai despre obiceiurile societății, se ne oprim puțin aci.

În alt loc am vorbit despre cauzele obiceiurilor sau caracterului în genere și am țis, că ele se dezvoltă sub influența pămîntului ce locuim, a climei, a fenomenelor naturii și mai ales sub influența ocupațiunii.

Acî întreb numai atîta: au ceva influență obiceiurile asupra caracterului unui individ? și cum este această influență: în favoarea sau nefavoarea caracterului?

La aceste întrebări putem răspunde, da. Pentru-că nimeni nu se va îndoi, că obiceiurile au influență asupra caracterului, și este evident că obiceiurile bune vor fi în favoarea caracterului, ear' obiceiurile rele vor fi contrarii.

Aceea-ce noi putem face aci, este ca se-i deprindem pe copii cu obiceiurile bune, și se-i desvîțăm de cele rele. Se înțelege, că educatorul trebuie se fi hotărît între ce e bun și între ce este rău. Se-i obișnuim cu ordinea, cu punctualitatea, cu stima cîtră bătrîni; în scurt se-i obișnuim cu tot ce este bun și frumos. Și

strada Poplăci (Quergasse) nr. 27. În această clinică de moșit Dr. Kreutzer va ține în fiecare Marți și Vineri între 2—3 oare după amiaza ordonanțe medicale gratuite pentru morburii femeilor și de copii. Sibiu, la 5 Decembrie 1885. Direcțiunea.

Defraudări. Din Arad se scrie, că în contra funcționarilor dela reuniunea de înmormântări de acolo s'a făcut aretarea criminală, deoarece ei ar fi cauza pierderilor reuniunii.

Tot din Arad se împărtășește, că notarul comunal din Chevermes, Stefan Budiats, au fost împreună cu colectorul de dare suspendați din oficiu din cauză, că s'au dovedit o mulțime de iregularități și scăderi în manipularea banilor publici.

Vipere în sinul patriei. Astfel numește diarul „Pesti Hirlap” pe tinerimea română din Budapesta, fiindcă au hotărât în ziua de St. Vasile să trimită felicitări lui Vasile Alexandri, Georgie Barițiu și diarului „Tribuna”.

Proselitismul în serviciul maghiarizării. „Protestans Közlöny” împărtășește în unul din numerii sei din urmă, că în comuna Șard au trecut nu de mult doi Ovei și un Șarm gr.-or. la confesiunea protestantă. O foaie clujană scrie cu privire la aceasta: „E adevărat, că în faptă numai pe acestea cale pot să se facă Maghiari! Și maghiarizarea numerelor prețuiesc ceva; dacă însă Rosenberger, în loc de a lua numele de Rákoczi, se face calvin, acuși nu o să-l mai cunoască nimeni, că e semit.” Ar trebui acum să se mai înființeze prelungă reuniunile de maghiarizare și reuniuni pentru promovarea proselitismului. Sau au „kultur-egylet”-urile și o astfel de misiune?!

Un lucru ne mai pomenit (?) s'a întâmplat nu de mult la judecătoria cercuală din Ilia-murșană. Aneun un avocat din Deva prezentase o cerere de execuție în limba germană. Judele cercuală a dat loc cererii și a adus hotărârea în limba germană. Înregistrând această faptă, opoziționalul din Cluj exclamă astfel: „Cine ar mai fi crezut, că la noi se poate și așa ceva?!”

Vandalism în Răhău. Din Răhău ni se scrie, că în ajunul Crăciunului românesc nise făptuitori necunoscuți au mutilat și zdrobit monumentul repozatului tată al notarului cercuală din Răhău, I. Oncescu.

Baron Albert Bánffy, membru al casei de sus ungare și unul dintre cei mai avuți aristocrați ai Transilvaniei, a răposat la 1 Februarie n. în Cluj, în etate de 70 ani.

Comitetul balului român din Viena a ales de patrone pe doamnele: Maria contesa Bonda, Antonia baroneasa Drasche de Wartinberg, Elisa baroneasa de Vaux, Maria Dumba, Maria de Dunajewski, Theresa Kanitz, Clarissa de Lindheim-Vivenot, Olga Mavrogheni, Celestina de Oppolzer și Catina baroneasa Vasileco-Sere-tichi din Bucovina. Compositorul bucovinean cavalier de Buckenthal a dedicat o horă protectorului balului, A. S. Arhiducelui Rainer, ear' compositorul bucovinean Tudor cavalier de Flondor un vals. Directorul muzicii c. r. de curte a dedicat comitetului un vals.

Oveii în România. „Voința națională” aduce în nrul seu din Joia trecută un prim-articol, în care arată pericolul, ce amenință mai multe orașe ale României prin sporirea numărului Oveilor.

Înainte copiii se arătau acestora nu ca nise porunci, ci ca ceva, care se se înțelegea de sine. Copiii se nu simțeau apăsare, supunere, dar' voința lor se fie limitată.

Formându-le astfel spiritul, vom avea ca rezultat oameni cu caractere, cari dacă vor eși în viciață, nu vor fi apăsări de jugul prejudecăților. Inteligență, fără nici un prejudețiu, se hotărăscă faptele noastre. Să nu ne închinăm orb prejudecăților. Nu obiceiurile se formează caracterul, ci obiceiurile se fie rezultatul caracterelor! Să nu ne lăsăm a fi formați de curentul social, ci noi înșine să ne formăm. Oamenii cari au fost moale educați, cari nu știu ce va să dică constantă, perseverență, pe acestia soarta îi va arunca de ici colo și nu merită compătimire.

Oare nu aceste împregiurări dau naștere corupțiunilor sociale? Nu, din acestea isvoresc pasiunile nefericite? Oare nu moravurile rele, lipsa de voință, dă naștere la toate acestea?

Din obicei se lasă tinerimea plăcerilor trupesci și sufletesci. Obiceiul devine apoi pasiune, devine o a doua natură a noastră. Pasiunea dă apoi naștere lucrurilor, faptelor rele, și din acestea ne putem explica mai mult aceea, ce numim slăbiciuni omenesci, păcatele secolului.

Și tot așa de adevărat este, că din obiceiurile bune se naște omul virtuos, bun și frumos.

Câte trăsuri bune și rele nu putem afla în istorie! Aceea-ce caracterizează un secol oarecare, mai adeseori este rezultatul obiceiurilor bune și rele. Barbarismul, cavalerismul, pietatea, și altele de felul acesta, prin care a trecut societatea, nu sînt oare rezultatul obiceiurilor bune și rele?

Nu trebuie oare să ținem seamă de toate acestea educatorul la formarea caracterelor?

Măsuri de siguranță. Prefectul Bucureștilor a provocat pe comercianții din capitala României să-și întărească prăvăliile din partea din dos, despre curte, deoarece poliția prelungea ce nu e obligată a veghea în curțile privaților, ea n'are nici dreptul de a intra în curți.

Înarmarea Greciei. Nu numai rezervele au fost convocate, dar' și toți oamenii capabili a purta arme. Grosul trupelor e concentrat la fruntaria de miază-noapte; se simte mare lipsă de ofițeri. Marina asemenea e gata de război; toată flota e echipată; ea se compune din patru vase mari, mai multe corvete din cari 2 cuirasate, 9 canoniere și 19 torpieri. Flota se află la Salamis, sub comanda contra amiralului Canaris. În curgerea săptămânii acesteia, regele se duce cu ministrul de război ca să inspecteze trupele.

Limba franceză, care odinioară domina lumea ca limba tuturor oamenilor culti, a început a perde de întinderea sa. Date statistice arată, că precând la 100 milioane de oameni vorbesc ca limbă proprie limba engleză, preste 80 milioane limba germană, se servesc numai la 46 milioane de limba franceză. Chiar limba rusă și spaniolă au o întindere mai mare decât cea franceză. Afară de Franța și coloniile sale, franceza se vorbește în Luisiana, Canada și Scoția nouă, o mai vorbesc încă cele 2 milioane de Belgiani, 600,000 de Elvețieni, în Alsacia și Lotaringia, prin vâile italiene, în giurul Aostei și în insulele normane.

Cărțile de corespondență în Franța. Un deputat din camera franceză a depus un proiect de lege pentru desființarea cărților postale în Franța și înlocuirea lor cu scrisorile-cărți după modelul telegramelor închise cari circulă în Paris, și pentru care se se plătească un timbru fix de două centime. Acest proiect de lege are mari șanse de a fi primit.

Marile manevre ale armatei italiene se vor face în anul acesta între Ravenna și Rocca sau Casciano. Operațiunile vor consista în atacarea și apărarea a câtorva trecătoare importante din Apenini.

Mulțumită publică.

Comitetul parochial rom. gr.-or. din Sopotul-sat, protopopiatul Câmpeni, își ține de sfântă datorință a aduce prin aceasta cea mai ferbinte mulțumită publică următorilor d-ni contribuitori din comunele vecine, cari din îndemnul dragostii și împodobirii casei lui Dumnezeu și iubirii deapropelului în timpuri de tot sărace de bani nu au prețutat a ne întinde ajutorul lor în bani la renovarea altarului și a templului cu pictură.

Din opidul Câmpeni: Rev. domn protopop Romul Furduiu 2 fl.; d-nii: Gerasim Candrea, adv. 5 fl.; Dr. Absolon Todea 2 fl.; Topârcean Ilie 1 fl.

Din Scărișoara judele Teodor Morcan 1 fl. Din Bucium Ioan Ciura, par. gr.-cat. 2 fl.; Dr. Aureliu Chisbăch 1 fl.; Nicolae Băisan, par. gr.-or. 2 fl.; Alexandru Macaveiu hodnogiu 2 fl.; Stefan Brădian 2 fl.; David Ioan Drăgan 2 fl.; David Nicolae lui George 2 fl.; David Culiță 1 fl.; Teodor Macaveiu 1 fl.; Macaveiu Aviron 1 fl.; Nicolae Ionuț 1 fl.; Alexandru Macaveiu lui Ionuț 1 fl.; Vasile David 1 fl.; Nicolae Jurca 1 fl.; Macarie Macaveiu 1 fl.; Simeon Ciura 1 fl.; Ioan Macaveiu 1 fl.; Nicolae Tan-

drau 1 fl.; Nicolae Adamovici, preot gr.-or. 1 fl.; Nicolae Soica 1 fl.; Ioan Ianc 1 fl.; Simeon Trifa 1 fl.; George Bembea 1 fl.; Candin David 1 fl.; Nicolae Jurca 1 fl.; George Tomuș 20 cr.; Demetriu Jurca 30 cr.; Nicolae Cosma 20 cr.; Ionuț Dandea 50 cr.; și o candelă. Din Abrud Rev. domn protopop Ioan Gall 1 fl.; d-na Ana Gall 1 fl.; d-nii Alexandru Filip 1 fl.; Alexandru Tuhut 1 fl.; Alexandru Ciura, preot rom. 1 fl.; Alexanru Tobias, not. cerc. 3 fl.; Iosif Crișan 1 fl.; Victor Barițiu, not. 1 fl.; judele Draia 50 cr.; Alexandru Drumar 1 fl.; Nicolae Cîrlea 1 fl.; Ioan Ebergenyi 50 cr.; Nicolae Drumar 50 cr.; Petru Fizeșan 50 cr.; David Simeon 20 cr.; Petru Petruța 20 cr. Din Cărpiniș preotul rom. gr.-or. Gregoriu Sima lui Ión 1 fl.; Ioan Gligor 30 fl. Din Vidra Nicolae Candrea, not. 5 fl.; Petru Nicola, preot rom. 1 fl.; Mihai Candrea, paroch în Neaga 1 fl.

Din Peleş Ioan Goia 1 fl.; și Avram Corcheș 1 fl. Suma 67 fl. 90 cr. v. a.

Fie convingi preștinații domni contribuitori, că fapta lor maritimă ca ajutor va avea răsunetul cuviincios în pepturile credincioșilor acestei biserici, ear' înaintea lui Dumnezeu va fi bine primită, ca o jertfă preamăreață și bine răsplătită decâtă Domnului aceluia locaș sfânt.

Din ședința comitetului parochial ținută la 29 Decembrie 1885.

La însărcinarea comitetului parochial rom. gr.-or.

Sopotul, 29 Decembrie 1885.

Nicolae Motora, Teodor Popa,
preot ca preș. com. paroch. not. ad hoc.

Varietăți.

(Biblioteca din Vatican) conține la 24,000 de manuscrise prețioase, scrieri din antichitate, evul mediu și renaștere, între care se află 2164 manuscrise orientale, 3853 grecesci și 17,059 latine. Încea de mult și mai ales în timpul Papei Sixt IV (1471—1485) începura a se înscrie aceste cărți în cataloage, care rămăseră manuscrise până în zilele noastre, când Papa Leon XIII s'a hotărât să publice un catalog complet al acestei biblioteci.

(Banca Angliei) și-a angajat un fotograf anume având în vedere înmulțirea înșelătoarelor ce se comit cu șecuri și mandate câștigate pe căi piezișe. Fotografia stă totdeauna aproape de cassier, cu care se înțelege prin semne. Dacă se apropie cineva cam suspect de casă și înfățișează mandate, fotografu îi ia poza fără să observe străinul. De altminteri se fotografiează ori-cine, care vine pentru o sumă mai mare, și pe care funcționarul nu-l cunoaște personal. Astfel la casuri de înșelătorii se poate face o descriere exactă a criminalului și poliția îl urmărește mai cu înlesnire.

(Un rezervoriu gigantic.) Acum în urmă, s'a construit la New-York un rezervoriu, care trebuie să conțină apa de mare, trebuitoare pentru stîngerea incendiilor, pentru udatul strădelor și pentru curățirea canalelor. El se compune dintr-un turn de peatră având un diametru de 30 de metri, cu un gol de 24 metri, și înalt de 106 metri. Capacitatea lui este de 54,480 metri cubici, și este alimentat cu pompe având o putere de aproape 1750 cai. Din acest rezervoriu pleacă mai multe tuburi distribuitoare de 203 până 207 mm. de diametru, mergând în toate direcțiunile, și legate între ele, din 800 în 800 de metri, cu nise tuburi transversale de 254 până la 914 mm. de diametru. Micile rezervorii, ale diferitelor tuburi distribuitoare de apă, se găsesc la distanță astfel unele de altele, încât la

ori-ce incendiu se poate avea apă cu înlesnire și cu apropiere. Această construcțiune face ca în viitor orașul New-York să fie garantat în contra focului, îmbunătățindu-se totdeodată și starea lui sanitară.

Bibliografie.

Curs de limba italiană, pentru scoalele secundare. Partea I. Etimologia și cele mai însemnate regule sintactice cu teme pentru deprinderi. De M. Străjan, profesor de limba italiană și de limba și literatura română în cursul superior al liceului. — Craiova, 1886. Editura librăriei Samitca. — Pretul: 2 lei 50 bani.

* * *

Studiu istoric-statistic asupra prezentului și trecutului Românilor din opidul Codlea. De Iosif Comanescu, preot gr.-or. în Codlea. — Cu note și adnote. Brașov, 1885. Tipografia Alexi. — Editura despărțământului I al „Asociațiunii transilvane.

Serviciul telegrafic

al

„TRIBUNEI”.

Budapesta, 3 Februarie n. În casa deputaților s'a terminat discuta asupra bugetului de comerț. Mâne va veni la ordinea zilei bugetul ministrului de culte.

Agram, 3 Februarie n. Dieta. Frank interpelează pentru preținsele dilapidări făcute cu privilegiul construirii liniei ferate Vinkovce-Breska. B anul răspunde, că afacerea aceasta privește pe guvernul comun; cu toate acestea el va da deslușiri, și atunci dieta va avea ocaziune la timpul seu să procedă.

Constantinopol, 3 Februarie n. Sultanalul sancționează învoeala turco-bulgară. Circularul Porții prin care convoacă cu învoirea puterilor conferența pentru ratificare, s'a prezentat. Conform diarului „Times” tractatul conține următoarele puncte: tractatul de Berlin se recunoaște de valid cu excepțiunea acelei părți care s'a modificat prin o convențiune. Statutul pentru administrațiune se va revidua. Anumite sate turcesci din ținutul Rhodope din Rumelia-de-Ost, vor rămâne supuse Porței. Principele Bulgariei va fi numit pe cinci ani guvernor al Rumeliei-de-Ost. Numirea se va face fără de a se mai întreba puterile europene.

Londra, 3 Februarie n. Cabinetul încă nu s'a format; se vorbește, că Rosebery va lua portofoliul de externe, Kimberley cel pentru Indii, Chamberlain portofoliul pentru marină. Preșident al camerei Pairilor probabil va ajunge Herrschel. Gladstone va trebui să comunice mâne parlamentului în mod oficial lista ministrilor.

Director: Ioan Slavici.

Redactor responsabil: Cornel Pop Păcurar.

Pută-va oare fără de aceste cunoștințe să umble sigur în lucrarea lui?

Și ținându-se departe de obiceiurile rele, ear' pe cele bune posedându-le, va pute prin exemplu să influențeze asupra copiilor, să se ajute prin însuși exemplul seu a forma caractere bune și morale la copii.

București, 4 Decembrie 1885. Ion Rusu.

Balade populare

culese de Nic. Togan.

Crăișorul.

Post-a odată un crăișor,
Tinerel mândru fecior,
Cum e bradul codrului
Sus pe vârful muntelui.
De soție și-o luat
Copiliță din cel sat,
Copiliță românească
Toți vecinilor draguță.
Luni și Marți el a nuntit,
Mercuri carte i-a venit,
Carte mare de pornit
La tabără de eșit.
El din graiu că a grăit:
„Draga mea, sufletul meu!
Ține tu inelul meu
Și-l bagă în degetul teu.
Inelul de-a rugini,
Să scii, dragă, c'oii muri.”
De mē lași plângând acasă
N'a mărina de mēasă,
Pe margini în aur trasă.
Aurul când s'a topi,
Să scii, dragă, c'oii muri.”

Mers-a până la un loc,
Și-a aprins un mare foc
La mijlocul codrului,
La fântâna corbului.

Măna n sîn el și-a băgat,
Inima-i s'a despicat
Și din gură a cuvântat:
„Dragii mei, ostașii mei,
Puișori vitegi de smei!
Stați pe loc și v'ospetați
Și la umbră vă culcați.
Eu sînt gata de plecat
Acasă, că mi-am uitat
Palosul cel rotilat,
Pe masă verde aruncat.”
El înderēt a pornit,
C'un voinic s'a întâlnit,
C'un voinic cu calul mic.
„Noroc bun ținēr voinic!
Ce veste-i de unde vii?”
De alte poate ar fi bine,
Dar' e rău ș'amar de tine.
Tatăl tēu, că s'a sculat,
Țeara n'reagă a călcat,
Până mândră i-a aflat
Și pe ea o aruncat
Într'un lac adînc și lat.
Ia, voinice, calul meu
Și te du la tatăl tēu.”

El înderēt s'a nturnat
Și în lac s'a aruncat
Și de nevastă a dat.

Tatăl seu că s'a sculat,
Țeara n'reagă a călcat,
Pân' copiii și-a aflat,
Amēndoi îmbrățișați
Pe pămēt galbin culcați:
Amēndoi senini la față
De părea că-s în viciață.

Pe el că mi 'la ngropat
În altar la răsărit;
Pe ea n' tîndă la sfîntit.
Și din el a răsărit

Un brad mare rămurat
Pe biserică plecat;
Ear' din ea o dînișoară,
Pe biserică scoboară.

Nevasta.

Pe sub deal pe sub pădure
Se duce-o nevastă n lume
Fugită dela bărbat
Cu pruncul nebotezat,
Pruncul din brațe plîngea,
Ea din graiu așa grăia:
„Taci pruncul meu numai plînge,
Că și mie-mi poate ajunge.
Veți pădurea asta-i mare
Umblă hoții la primblare.”
Vorba nu și-a isprăvit,
Hoții n' cale i-au eșit.
„Nevastă dragostea noastră,
Îngroapă i pruncul pămēt
Și hai cu noi la hoții!”
„Cum sē-l îngrop în pămēt,
Că-i din inima mea rupt.
E păcat de Dēu,
Că-i rupt din sufletul meu.
Dar' mē rog de dvoastră,
Faceți-mi un legănel
Într'un vîrf de cîrpinel,
Și vîntul când va sufla
Pruncul s'a legăna.”
„De scăldat cin' l-a scălda?
Și țîță cine-i va da?
În brațe cin' l-a lua?”
„Dar' măicuța Preceasta!”
Vorba nu și-a isprăvit,
Maica Preceastă a venit.
Pruncul n' brațe l-a luat,
La icoane l-a nchinat
Și lui Dēu l-a dat.

Ea cu hoții mi-o plecat
Și n' codru s'a cufundat . . .

Economie.

Întercarea purceilor. Metoda, după care a nșe fie întrecăți purceii, e de mare însemnătate nu numai pentru purcelăși, ci și pentru mama lor. Eată ce învață „Gazeta Poporului în această privință: Nainte de toate e de observat, că întercarea nu e bine să se facă prea de timpuriu, când purceii nu sînt pe deplin desvoltați, — apoi să nu întercăm toți purceii dela o scroafă de odată, ci pe rînd, mai înainte pe cei mai tari apoi pe cei mai slăbuți. După-ce am întercat purceii, să le dăm lapte, fărîna și urlău călduț, și să grijim ca mîncarea, care li se dă să se și consume din partea lor. Când vedem că purceii mîncăncă binișor, putem să încetăm cu laptele și să le dăm altă hrană mai efînă. Lapte prins (stricat) nu e bine se li se de, pentru-că purceii capătă de el dureri de foale.

Pericolele obișnuite ale Cocainei. Jurnalul „Medical und Chirurgical Reporter“ spune că mai demult, pe când Peru se afla sub dominațiunea spaniolă, cultivarea plantei „Coca“ din care se extrage „Cocaina“, a fost interzisă în vederea efectelor desastroase ce produce această plantă asupra locuitorilor acelei regiuni, care o întrebuițuie foarte des în diferite ocazii.

Prin introducerea acestei substanțe ca medicament, medicii au avut ocaziune de a constata acele efecte desastroase. Cocaina într'adevăr produce la început asupra unora efecte îmbetătoare căci micșorînd depresiunea mentală, dă efectul unui sentiment plăcut. Aceste efecte sînt neperceptibile în primul timp al întrebuițării, dar urmîndu-se luarea Cocainei, bolnavul simte lipsa ei și o necesitate care cere să fie satisfăcută cu ori-ce preț. Individul devine nervos, e apucat de tremurături, suferă de insomnie, își pierde apetitul și e adus într'o stare foarte miserabilă analoagă cu a alcoolizilor. Oare-care doctori au cădut și ei inconștient, victimele obișnuinței, acestui medicament. Alții însă au avut ocaziune să observe aceste simptome la diferiții bolnavi tratați cu Cocaină în doze mai mari. D-rul Schaw din St. Louis în jurnalul „Weekly Medical Review“, arată prin un număr de experiențe, destul de conchisitoare, pericolele substituțiunii morfinei prin Cocaină și influența nefastă ce o are Cocaina asupra spiritului.

Recept pentru pomi neroditori. Grădinarul principesei Schönborg povestese în „Obstgarten“ următoarele lucruri foarte interesante, din care și noi putem învăța ceva. Dsa ăce:

„Ca grădinarul principesei Schönborg aveam sub înjrigirea mea cam la o mie de pomi sănătoși și foarte roditori. Un măr însă, în vîrstă cam de treizeci de ani nu voia de fel să aducă roadă. Vădînd eu că lăstari are tari și sănătoși, 'mi-am cercat norocul cu așa numitul „inelul pomolog“, dar' nu am dus-o la capăt bun; cîțva ani a rodit pomul meu, se înțelege puțin de tot, dar' apoi și fructele acestea se păleau și se scuturau înainte de vreme. În sfîrșit am venit la idea, că nerodirea pomului acestuia nu s'a putut naște din alta, decît din aceea, că rădăcinile lui au ajuns la pămînt prea bătucit, care apoi nu-i dă destulă hrană. M'am pus dar' și am sfredelit înpregiurul trupinei, pe sub coroana pomului, nisce gropi atît de adînci, precît numai s'a putut, și gropile aceste le-am astupat apoi bine, cu bucăți mari din cadavrul unui cal mort. Această încercare a succed de minune. În anul următor, mărul meu așa fructe a produs, încât toate crengile au trebuit propătite spre a le mîntui de frîngerii. Tot astfel de roditor a rămas pomul meu și de aci încolo.“

Piața din Sibiu, 2 Februarie. Grâu Hectolitra 47—80 chilo fl. 4.70 până fl. 5.50, grâu mestecat 68 până 82 chilo g. 3.50, până fl. 4.30 sēcara 66 până 72 chilo fl. 3.20 până fl. 3.80, orz 58 până 64 chilo fl. 3.— până fl. 3.80, ovēs 38 până 45 chilo fl. 1.50 până fl. 2.10, cucuruzul 68 până 47 chilo fl. 3.— până fl. 3.60, mēlaiul 74 până 82 chilo fl. 4.— până fl. 4.50, crumpene 68 până 70 chilo fl. 1.30 până fl. 1.50, semēnță de cānepă 49 până 50 chilo fl. 5.— până fl. 6.—, mazerea 76 până 80 chilo fl. 5.— până fl. 5.50, linteă 78 până 82 chilo fl. 8.— până fl. 9.— fasolea 76 până 80 chilo fl. 4.50 până fl. 5.—, pāsāt de grāu 100 chilo fl. 15.— până fl. 16.—, fāinā Nr. 3 100 chilo fl. 12.—, Nr. 4 fl. 11.—, Nr. 5 fl. 9.—, slānina 100 chilo fl. 50.— până fl. 5.4.—, unsoarea de porc fl. 42.— până fl. 48.—, sēu brut fl. 26.— până fl. 28.—, sēu de lumini fl. 35.— până fl. 36.—, lumini turnate de sēu fl. 36.— până fl. 48.—, sāpunul fl. 25.— până fl. 28.—, fēn 100 chilo fl. 2.— până fl. 2.20, cānepa fl. 30.— până fl. 35.—, lemne de ars uscate m. cub. fl. 3.— până fl. 3.50, spirtul p. 100 L. % 26 până 28 cr., carnea de vită chilo 40 cr. carnea de vițel 36 până 40 cr., carnea de porc 34 până 38 cr., carnea de berbec 18 până 20 cr., ouă 10 cu 22 până 24 cr.

Cursul pieței din Sibiu.

din 1 Februarie st. n. 1886.

Hârtie-monetă română	Cump. 8.55	vînd. 8.65
Lire turcesci	11.20	11.25
Imperiali	10.20	10.25
Ruble rusești	1.21	1.22

Bursa de București.

Cota oficială dela 30 Ianuarie st. n. 1886.

Renta amort. (5%)	Cump. 93.1/4	vînd. 94.—
Rur. conv. (6%)	86.—	86.1/2
Act. de asig. Dacia-Rom.	255.—	267.51
Banca națională a României	1085.—	1183.—
Impr. oraș. București	29.—	—
Act. de asig. Națională	224.—	—
Credit mob. rom.	—	—
Serisuri fonciare urbane (5%)	81.—	81.—
Schimb 4 luni	—	34.—
Societ. const.	187.1/2	230.1/2
Aur	16.1/4	16.1/2

LOTERIE.

Tragerea din 3 Februarie st. n.
Sibiu: 59 83 8 24 17.

Casa Nr. 10,

piața mică, piața Huet, se vinde sub condițiuni foarte favorabile.

Condițiunile mai amănunte se pot afla în casă. [239] 1—3

Vinuri naturale
transilvănene
premiat

Vinuri de pe Târnava

se ofer decătră subscrișul pentru următoarele prețuri ieftine:

	flacoane:	mari,	de mijloc,	mici	
		à 3/4	1/2	3/8	Litr
V.n. de measă	40	—	—	25	cr.
Vin de dîneu	50	—	—	30	"
Vin dessert, ales	60	—	—	35	"
dtto. risling	60	—	—	53	"
Assbruch	—	—	60	—	"

Deposite în Sibiu:
 Depositul principal: Traficul mare de tutun, piața mare.
 Deposite mici: J. F. Breitenstein, strada morii Nr. 27.
 J. J. Conradt, piața mică Nr. 13.
 Georg Hersch, strada Cisnădiei Nr. 32.
 Gustav Kessler, strada măcelarilor Nr. 36.
 Traficul de tutun, strada urezului Nr. 7.
 Francisc Jahoda, strada turnului Nr. 18.
 Ospetăria, strada Oenei Nr. 9.
 Dtto strada Oenei Nr. 34.

Flacoanele goale se primesc înapoi și adică: cele mari pentru 10 cr., cele mijlocii pentru 8 cr., ear' cele mici pentru 6 cr.
 Vîndătorii primesc rabat.
 Vîndere în legături din anii 1862 până 1885.
 Comande din afară se efectuează prompt.
Carol F. Jickeli în Sibiu. [238] 1

Cancelaria Negruțiu

în Gherla — Szamosujvár

deschide abonamente pe anul 1886 la:

„Amiculu Familiei“. Revistă beletristică și enciclopedică-literară — cu ilustrațiuni. Va eși în 1-a și 16-a ăi a luni; în numeri căte de 2—3 coale, și va publica poesii, romanuri, novele, schițe, piese teatrale, studii sociale, articoli scientifici, amănunte de instrucțiune și distracțiune ș. a. Prețul de abonament pre anul întreg 4 fl. — pentru România 10 franci — lei n. plătibili și în bilete de bancă și în timbre postale.

„Preotulu Romanu.“ Revistă bisericească, scolastică și literară. Va eși în broșuri lunare căte de 2 3/4—3 1/4 coale. și va publica articoli din sfera tuturor sciințelor teologice și între acestea mulțime de predice pre Domineci, sērbători și diverse ocațiuni — mai departe studii pedagogice, didactice și științifice-literare. — Prețul de abonament pre anul întreg e 4 fl. — pentru România 10 franci — lei n. plătibili și în bilete de bancă și în timbre postale.

Abonații vor primi unele premii de valoare și-și vor putē procura cu prețuri foarte reduse toate opurile din edițiunea noastră.

Collectanții primesc gratis tot al patrulea exemplar.

Tot acolo au apărut și se află de vîndare:

Biblioteca Săteanului Român. Cartea I. II. III. IV. cuprind materii foarte interesante și amuzante. Prețul la toate patru 1 fl. — căte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii foarte interesante și amuzante. Prețul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiului din Fiume în 8/XII. 1884. în limba maghiară și în 25/II. 1885 în l. italiană prin Vincențiu Nicoră prof. gimnas. — Cu portretul M. S. Regina României. Prețul 15 cr.

Collectă de Recepte din economie, industrie, comerț și chemie, pentru economi, industriași și comercianți. Prețul 50 cr.

Apologie. Discuțiuni filologice și istorice maghiare privitoare la Români, invederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paul Hunfalvy despre cronica lui Georg. Gabr. Șincai. Prețul 30 cr.

Renascerea limbei românesce în vorbire și scriere, invederită și aprețiată de Gregoriu Silași. — Broșura I. II. III. Prețul opului întreg e 1 fl. v. a.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragedie în 5 acte, după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragedie în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Branda sau Nunta fatală. Schițe din emigrarea lui Dragoșiu. Novellă istorică națională. Prețul 20 cr.

El trebuie să se însoare. Novellă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețul 25 cr.

Herman și Dorotea, după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morar. Prețul 50 cr.

Economia pentru scoalele popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețul 30 cr.

Petulantul. Comedie în 5 acte, după August Kotzebue, tradusă de Ioan St. Șiuțuțiu. Prețul 30 cr.

Nu mă uita. Colecțiune de versuri funebreale, urmate de iertăciuni, epitafii ș. a. Prețul 50 cr.

Tesaurul dela Petroasa sau Cloșca cu puii ei de aur. Studiu archeologic, de Dionisiu O. Olinescu. Prețul 20 cr.

Îndreptar teoretic și practic pentru învățămîntul intuitiv în folosul elevilor normali (preparandiali), al învățătorilor și al altor bărbați de școală, de V. Gr. Borgovan, prof. preparandial. Prețul 1 fl. 70 cr.

Micul mărgăritar sufleteșc. Cărtică de rugăciuni și cāntări bisericești — frumos ilustrată, pentru prunci școlari de ambe sexele. Cu aprobarea Iurisdicțiunii sup. bisericești. Prețul unui exemplar broșurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pānză 26 cr. — 50 de exemplare broșurate costă 6 fl., — legate 9 fl., legate în pānză 12 fl. — 100 exemplare broșurate 10 fl., — legate 17 fl., legate în pānză 22 fl.

Cărtică de rugăciuni și cāntări pentru prunci școlari de ambe sexele. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui exemplar trimis franco e 10 cr.; 50 exempl. costă 3 fl. 100 exempl. 5 fl. v. a.

Visul prea santei vergure Maria a Născătoarei de Dumneșeu, urmat de mai multe rugăciuni frumoase. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui exemplar trimis franco e 10 cr.; 50 exemplare costă 3 fl.; 100 exemplare 5 fl. v. a.

Manual de Gramatica limbei române pentru scoalele populare în trei cursuri, de Maxim Pop, profesor la gimnasiul din Nășeud. Prețul 30 cr.